הלמושב

שבועון המושבים וההתיישבות הכפרית • מס' 796 • 15 באוגוסט 2013 • ט' באלול תשע"ג

ראה עמ' 15

דורית צפתי (70) חולה במחלה חשוכת מרפא שקיפחה את חיי אביה ואחיה וזקוקה לתרומת כליה: "עכשיו לא נותרה לי ברירה, אני רוצה לחיות". לאחר שמצאה תורם באמצעות "פייסבוק" והוא נפסל על ידי משרד הבריאות, המושבניקית מעין ורד תוכל להאריך חיים רק אם תנותח בחו"ל. הלב של תושבי לב השרון נפתח אל מי שהסיעה את ילדי המועצה באוטובוס הצהוב

יבל ברקאי ■ עמ' 6

רוצה לחיות

מתנה מקורית לחג תמצאו רק ב -

חפשו אותנו ב - ג'ון דיר אופנה וצעצועים

JOHN DEERE
Toys & Fashion

טלפון: 054-7717880
מייל: JDToys10@gmail.com
אתר: www.JD-Toys.co.il

מנוחת הביסוֹק

בכפר יהושע חנכו תצוגה של כלים חקלאיים, תרומות התושבים, ששימשו את מייסדי המושב

תושבי כפר יהושע ואורחים מהסביבה התכ־נסו בשבוע שעבר לחנוך את תצוגת הכלים החקלאיים שהוצבה בחורשת אוברוץ׳ במרכז המושב. החורשה ניטעה בכפר יהושע לזכר הפוגרום בעיירה אוברוץ׳, בשנת 1919, שבו "הקוזקים של פטלורה" רצחו את כל מנהיגי העיירה ואבות ובנים למשפחות בירביס, אר־קיס ורכלבסקי, משושלותיהן קמו משפחות גדולות וותיקות מאוד בכפר יהושע.

בחודשים האחרונים הוביל צוות מתנדבים, בראשות דודיק רכלבסקי ואמיר פורת, מז־כיר הוועד המקומי, הקמה של תצוגת כלים חקלאיים ששימשו את ראשוני הכפר בעבודת האדמה. הכלים נאספו ונתרמו לטובת התצו־גה, שופצו ושוחזרו, וכעת, ליד כל כלי הוצב שלט המציין את שמו ואת תכלית.

אנשי כפר יהושע – יורם זר, שמחה אסף, יוסי ברש ורינה פורת – הסירו את הלוט מעל השלט שליד התערוכה. המזכיר פורת אמר בטקס חנוכת התצוגה: "לפני כמה חוד־שים חיפשתי מישהו שיסכים לעבוד אתי על הפרויקט. דודיק רכלבסקי לא הסכים, בפגי־שותינו הראשונות. בסוף, מצאתי את המילים ששכנעו אותו... אמרתי לו שיש לו הזדמנות להטביע חותם בפני הכפר, מכובד, מכבד ויפה. מרגע זה, מצאתי עצמי רודף אחרי סוס דוהר".

תוך מספר חודשים, במאמץ משותף למש־פחות בכפר שתרמו את הכלים ולמתנדבים שעסקו בהקמת התערוכה, בשיפוץ הכלים, בעיצוב האתר ובהצבת כלי העבודה במקומם, נוצרה במרכז היישוב פינה נוסטלגית. בין הכלים שהוצבו: ביסוֹק (מחרשה ומקלטרת, רתום לשתיים–שלוש בהמות), מזחלת, סק־רייפר (כלי לפילוס דרכים, שימש גם בחפירת בריכת השחייה).

רכלבסקי, הרוח החיה מאחורי המיזם: "זו לא תערוכה ולא מוזיאון, כאן נמצא אוסף של כלי ידיים, כלי עבודה בהם השתמשו שני דורות של חקלאים בני הכפר. אני עוד הספקתי לע־בוד בחלק מהכלים. כל דור יראה ויספר לבא אחריו איך עבדו פעם".

מבקרים בתצוגת כלים חקלאיים בכפר יהושע. משמאל, הביסוֹק

"לאחר שמנחם פרש מעבודתו, הדסה נקלעה לתאונת דרכים קשה ונאלצה לשהות בבית זמן רב עד החלמתה. האילוץ - ההימצאות בבית של בני הזוג - אפשר להם להגשים חלום. הם הגו את הרעיון של ה"גן הכורדי", והחלו לערוך תחקירים, לאסוף פרטי היסטוריה יקרים ולשפץ מבנים בשתי ידיים ובעזרת תושבי המושב, על מנת להעיר את העניין התיירותי במושב הקטן ובמסורת העדה הכורדית."

מושב ירדנה טרוד בהכנות לערב המורשת הכורדית ב-21 באוגוסט, עמ' 14

תוכן

אי אפשר לסרב
בית המשפט קבע שרמ"י אינה יכולה לסגת מהסכם עם תושבי שחר
10

שנה חלפה
שנה לפטירת עמי רוז'נסקי, עורך "קו למושב", עלי קדם נזכר בחבר ובעיתונאי
12

היוצא מן הכלל
לצד התשבץ השבועי, שאלות טריוויה על שרי חקלאות בממשלת ישראל
20

"קו למושב" גם באינטרנט - **תנועת המושבים:** www.tmoshavim.org.il ■ **תנועת האיחוד החקלאי:** www.ihaklai.org.il

קו למושב

■ **עורך:** דרור יוסף
■ **מנהלת עיתון** עדנה זיו

■ **כתבים** חני סולומון, יעקב לזר, נחמן גלבוע, עו"ד אפרת חקיקת, יבל ברקאי, עו"ד איילת רייך-מיכאלי, דגנית רם, זהר נוי, איתמר גור, סלע קורן, אבי אובליגנהרץ, בר-כוכבא מדרשי, דפנה מאור, יוסי ברג
■ **דואר אלקטרוני**
dror.maariv@gmail.com

מזכירה והפקה אסתי כלפון 03-5632547
esti.halfon@maariv.co.il
■ **גרפיקה מערכת** שרה ראובן
■ **גרפיקה מודעות** ניקולאי קולניק
מערכת 03-5632441
טל' לוח 03-5682878

יועצי פרסום יעקב קניאל, יורם טביבי

טל' מודעות 03-5632547
פקס מודעות 03-5638728
מודעות kav_daf@maariv.co.il

המערכת והמנהלה רח' קרליבך 2, ת"א

© כל הזכויות שמורות. אין להעתיק, לתרגם, לשדר בכל אמצעי, לאחסן במאגר מידע, לפרסם או להפיץ בכל אמצעי כל חלק מן המודפס בעיתון הזה.

סיימתם לקרוא? אנא השליכו את הגיליון לפח המחזור הסמוך למקום מגוריכם.

מגדלי ירקות פוצו ב-64 מיליון שקלים

נזקים שכוסו על ידי הביטוח בשנה האחרונה: יותר מ-40 אלף דונם של גידולי ירקות נפגעו בנגב ובבשור, כ-6,000 דונם בעמק חפר ויותר מ-2,000 דונם של גידולים בתענך. עיקר הנזק אירע לתפוחי האדמה. הוזלה ההשתתפות העצמית בביטוח מורחב למטעים בשיעור 15%

קנ"ט, הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות, שילמה למגדלי הירקות בארץ המבוטחים אצלה כ-64 מיליון שקלים בגין אסונות ונזקי טבע שנגרמו לגידוליהם בשנה האחרונה. כך עולה מנתוני החברה, המתפרסמים לקראת חידוש ביטוח הירקות לעונת 2013-14. מהנתונים עולה, כי עיקר הנזק נגרם בסערות ובמטחי ברד, תנאי אקלים חריגים, מחלות ומזיקים, שהביטוח מכסה.

מבחינה גיאוגרפית, בחבלי הנגב והבשור נפגעו השנה גידולים שהיקפם גדול מ-40 אלף דונם, בעמק חפר נפגעו כ-6,000 דונם של גידולי ירקות ובתענך יותר מ-2,000 דונם של גידולים. מבין גידולי הירקות, עיקר הנזק בשנה האחרונה אירע לתפוחי האדמה ומרביתו מסופה שהתרחשה במהלך חודש ינואר ופגעה בכ-35 אלף דונם של גידולי תפו"א. הסופה פגעה בנוף הצמחים וגרמה להפחתת היבול בחלקות רבות במידה משמעותית. סך הפיצוי הכספי למגדלי תפו"חי האדמה היה השנה כ-20 מיליון שקלים, כשליש מסך כל הפיצויים ששולמו לחקלאים.

נזק רב נוסף נגרם השנה למגדלי האבטיח והמלפפון, בעיקר כתוצאה מווירוס פתוגני בצמחים, הנקרא CGMMV (Cucumber green mottle mosaic virus – נגיף ניר ומוזאיקה ירוקה של המלפפון), אליו נחשפו המגדלים בשנים האחרונות, ואשר פגע בחלקות רבות באזורים שונים. הווירוס מועבר דרך זרעים, שתילים וכן בצורה מכאנית, באמצעות כלי עבודה נגועים, כגון מזמרות, ארגזי קטיף, בגדים ונעלי עבודה, מגע עובדים, מגע בין צמחים פצועים, מי ההשקיה וכו'. התנהגות זו של הווירוס מוסיפה על הקושי הרב במניעת התפשטותו ושליטה בעת הדבקה, ומחזקת את הצורך במניעה וב־טיפול מיוחד לאחר גילוי ההדבקה.

בשנה האחרונה, פיצתה קנ"ט את מגדלי האבטיח והמלפפון ביותר מ-17 מיליון שקלים, בעיקר בגין פגיעת הווירוס בגידולי האבטיח, שאינה נראית על קליפת האבטיח ועל מנת לאתרה יש צורך לפתוח את האבטיח. כך, אי אפשר למיין את האבטיחים ללא הפסד ניכר. כדי להתגבר על הווירוס, המשתכן באדמה, בעונת גידול הדלועים הבאה, יש לחטא את החלקה ועלות הפעולה גבוהה.

על מנת למנוע נזקים כבדים למגדלים, קנ"ט ומדריכים מקצועיים גיבשו נהלי עבודה שיסייעו לצמצם, ואולי אף למנוע, את נזקי הווירוס והמחלות בירקות: הזמנת זרעים ושתילים מאושרים בלבד; דרישת אישור בריאות מחברת הזרעים או מהמשתלה, הכולל גם בדיקה לניקיון הזרעים והשתילים מווירוס CGMMV וממחלות נוספות.

ענף הירקות במועצת הצמחים רכש גם השנה ביטוח נזקי טבע ואסונות טבע לכלל מגדלי הירקות הרשומים במועצה כחוק. קנ"ט מדווחת, כי חלק ניכר מהמגדלים רכש ביטוח המעניק כיסוי נרחב יותר מ-100%, המוצע בביטוח שרכשה המועצה, שאינו כולל את בתי הצמיחה והרשת.

קנ"ט מחדשת את ביטוח הבננות לעונת 2013/14

קנ"ט מחדשת בימים אלה גם את הביטוח לגידולי הבננות לעונת 2013/14. בקרן אומרים, שדמי ביטוח אסונות טבע מורחב עבור מטעים מניבים ומטעים שאינם מניבים הוזלו בשיעור 15%, השתתפותם העצמית של המגדלים קטנה ואפשר להגדיל, הן את כמות היבול המבוטח לדונם והן את סכום הפיצוי עבור מרכיב הפרי. המגדל משלם רק עבור הרחבת הביטוח, מחיר הבסיס משולם על ידי מועצת הצמחים ואינו כולל מטעים שאינם מניבים ובתי הרשת. המועד האחרון להצטרפות הוא 30 בספטמבר השנה.

ידיעות בקצרה

נעצרו ארבעה חשודים בניסיונות רצח ובירי

תושב מושב יערה בגליל המערבי ושלושה תושבי עכו נעצרו על ידי חוקרי החידה המרכזית במחוז חוף של המשטרה, בחשד לביצוע ניסיונות רצח וירי, שאירעו בחודש יוני האחרון באזור הצפון.

על פי חשד המשטרה, הארבעה מעורבים בסכסוך בין שתי משפחות, שהגיע עד ניסיונות ליטול חיים. כמו כן, הארבעה חשודים בהשלכת בקבוקי תבערה.

ביום חמישי, פנתה המשטרה לבית המשפט השלום בעכו, בבקשה להאריך את מעצר ארבעת החשודים על מנת להשלים את החקירה.

מושבניקית מהצפון הוכשה

תושבת אחד המושבים בצפון הארץ, כבת 29, הובהלה לבית החולים בנהריה במצב בינוני עד קשה, לאחר שהוכשה ברגלה על ידי נחש צפע.

מבית החולים גליל מערבי נמסר, כי היא אושפזה במחלקה לטיפול נמרץ.

פינה את החממות שליד המושב כדי לא לשלם על הפינוי

מושב רווחה: חממות בלתי-חוקיות, שהוקמו על שטח צבאי, התפנו בעקבות דרישה של רמ"י

חממות. העונש שהפולש היה עלול לקבל: עד שנה מאסר בפועל
צילום: יהודה לחיאני

חממות שהוצבו בניגוד לחוק על שטח צבאי, סמוך למושב רווחה, פונו על ידי בעליהן, שניסה להשתלט על הקרקע. מפקחי החטיבה לשמירת הקרקע ברשות מקרקעי ישראל הבהירו לו, כי יפונה בכוח וייתבע על עלויות הפינוי.

מסיג גבול, שפלש לשטח צבאי סמוך למושב רווחה במועצה האזורית שפיר, הציב במקום חממות גידול ששטחן כאלף מטרים רבועים, אך נאלץ לפנותן בעצמו בהוראת שופט. רשות מקרקעי ישראל פנתה להליך משפטי לאחר שגילתה פלישה לאדמות המדינה במהלך פעילות לאיתור עבירות בנייה וקרקע.

בעקבות קבלת פסק דין המורה על פינוי השטח, מפקחי רמ"י התריעו בפני הפולש, כי אם לא יתפנה בעצמו הוא יפונה מהשטח בהליך הוצאה לפועל, ותוגש נגדו תביעה כספית. כפי שעושה רמ"י במקרים דומים, גם הפעם התכוונו פקחי הרשות להשית את מימון עלות הפינוי – אבטחה, כוח אדם והפעלת ציוד מכני – על הפולש.

בעקבות ההתראות שקיבל מהפקחים, החליט הפולש להימנע מהליך הפינוי ומהעונש שהוא עלול לקבל – עד שנה מאסר בפועל – והתפנה בעצמו: הסיר את החממות מעל פני הקרקע והחזיר את השטח לקדמותו.

"תעוזתם של עבריני הקרקע גוברת, ואף מגיעה למצבים בהם אנו מתמודדים עם פלישה לשטח צבאי, מצב כמעט בלתי-נתפס עבור כל אדם שקול והגיוני במדינת ישראל", אומר יואב ששון, מנהל מרחב ירושלים בחטיבה לשמירת הקרקע ברמ"י. "פולשים השוקלים לפלוש לקרקעות הציבור צריכים ללמוד לקח ממקרה זה, בו הפולש נאלץ לפרק בעצמו את החממות שבנה. ישראל היא מדינת חוק, כך היה וכך יהיה".

ניר שיתופי

אגודה ארצית שיתופית להתיישבות עובדים עבריים בישראל בע"מ

הזמנה לאסיפה כללית

הנך מוזמן לאסיפה הכללית של ניר שיתופי אשר תתקיים
ביום ראשון 01.09.2013 בשעה 10.30, בבית המרכז החקלאי שד' שאול המלך 8 ת"א.
(בית אמות המשפט), **בחדר הישיבות בקומה 17 - אולם הרצפלד.**

על סדר היום:
1. בחירת יו"ר ומזכיר אסיפה
2. אישור סדר היום
3. דו"ח מנהלה על פעולותיה ועסקיה של המנהלה
4. אישור דוחות כספיים ומאזן ליום 31.12.2012
5. מינוי רו"ח
6. ברכות הרמת כוסית לחג

אם לא יהיה מניין חוקי במועד הקבוע, תדחה האסיפה הכללית לפי התקנון ותהיה חוקית בכל מס' של נציגים.

המעוניין/ת לעיין בדו"חות הכספיים להתקשר לענת 03-7715454

בכבוד רב,
שלום שמחון, יו"ר
זאב (ולוולה) שור, מנכ"ל

דורית צפתי זקוקה לכליה כדי לחיות

המושבניקית מעין ורד חולה במחלה חשוכת מרפא ורק תרומת אבר וניתוח בחו"ל יכולים להציל את חייה. כשוועדה של משרד הבריאות פסלה תורם שהשיגה באמצעות "פייסבוק", צערה של דורית היה רב: "ראיתי כבר את האור בקצה המנהרה"

דורית צפתי (70) ממושב עין ורד, יוצאת אחרי החגים לחוץ לארץ, לקבל שם כליה חדשה שתאפשר לה להמשיך לחיות. דורית יוצאת מחוץ למדינה אחרי שלא הצליחה לקבל תרומה בארץ – ועדה של משרד הבריאות החליטה לא לאשר תורם שביקש לתת לה אחת מכליותיו.

צפתי, תושבת עין ורד מזה ארבעה עשורים, קיבוצניקית לשעבר, הייתה נהגת האוטובוס הצהוב של המועצה, שהסיעה מאות ילדים לבתי הספר ולטיולים מדי שנה. מזה זמן רב, היא סובלת ממחלת כליות חשוכת מרפא שהולכת ומחמירה, רק תרומה של כליה תוכל להציל את חייה. עכשיו, אחרי שנכשלו המאמצים לקבל תרומה של כליה בארץ, החליטו בני משפחתה לצאת למסע ארוך ויקר בחו"ל שבסופו, כך הם מקווים, תשוב דורית לארץ עם כליה חדשה שתאריך את חייה.

המחלה שבה דורית חולה היא תורשתית וכבר פגעה באביה ובאחיה, שהלכו לעולמם, ובשניים משלושת ילדיה. למחלה אין מרפא, היא פוגעת בכליות ויוצרת על גביהן צלקות, אשר הולכות ומתגברות אט-אט עד אשר הכליות יוצאות מכלל תפקוד.

התהליך ארוך ונמשך מספר שנים, אך הסוף ידוע מראש – אם לא יימצא לדורית תורם היא תוכל להאריך חיים רק באמצעות טיפולי דיאליזה, אשר יחלישו את גופה וספק אם לאחר תחילת הטיפולים יוכל גופה לקלוט כליה חדשה.

לפני שנתיים, משפחת צפתי פתחה בקמפיין

דורית צפתי עם האוטובוס הצהוב. הסיעה מאות ילדים לבתי הספר ולטיולים מדי שנה

ברשת החברתית "פייסבוק", במטרה למצוא תורם לדורית. 34 ישראלים פנו למשפחה והביעו נכונות לתרום כליה, מכל הפונים נמצא תורם אחד מתאים. המשפחה פנתה לוועדת האתיקה של משרד הבריאות, כחלק מהתהליך לאישור התרומה, אך לאחר מספר

דורית צפתי, כיום. "עכשיו לא נותרה לי ברירה, אני רוצה לחיות"

מפגשים עם הוועדה, שנפרסו על פני זמן ארוך משנה, נפסלה מועמדותו של התורם.

דורית: "ראיתי כבר את האור בקצה המנהרה, אבל לצערי, הוועדה קבעה שהאיש שרצה לתרום לי כליה אינו מתאים לעשות זאת. עברנו תהליך ארוך ומתיש ועכשיו לא נותרה לי ברירה, אני רוצה לחיות ורק בחו"ל אוכל להשיג כליה ומהר".

למעלה משני עשורים שדורית יודעת, כי היא לקתה במחלה הנוראית. במשך שנים היא נמצאת במעקב רפואי, עוקבת בדאגה אחר ההתפתחות, אך משתדלת לוודא שהסביבה לא תחוש בכך. לפני מספר שנים האח של דורית נפטר מהמחלה. "הוא כבר הגיע לרגע שבו נמצאה עבורו כליה, אך גופו כבר היה תשוש מטיפולי הדיאליזה הרבים והוא לא עמד בניתוח ההשתלה. זמן קצר אחר כך נפטר".

דורית נמצאת בתחתית רשימת הממתינים להשתלה מהטעם הפשוט, שניתנת קדימות למי שנמצאים זמן רב בטיפולי דיאליזה. המציאות הזו יוצרת מצב אבסורדי: מצד אחד, ברור לכל שדורית זקוקה להשתלה במהירות ואם תמתין זמן רב חייה בסכנה, מצד אחר, יש רבים לפניה בתור.

תושבי לב השרון החליטו להירתם לעזרת דורית ולסייע בידה בהשגת הכליה, הליך שעלותו מוערכת ב-700 אלף שקלים. בימים אלה, בני משפחת צפתי מנסים לגייס את הכסף מגורמים שונים ובמוצאי ראש השנה, 7 בספטמבר, יתקיים במדשאות מושב עין ורד אירוע התרמה ענק עם פעילות לילדים ומופעים לכל המשפחה, שיחל כבר בשעות אחר הצהריים ויימשך עד שעות הערב המאוחרות.

למעוניינים לעזור לדורית, אפשר לתרום באמצעות כתובת האינטרנט שנפתחה לצורך גיוס הכסף באתר עמותת "חברים לרפואה": www.haverim.org.il/funds/one_fund/393.htm או בטלפון: 03-5777666.

נמצאו שרידי הכפר היהודי שיחין

משלחת ארכיאולוגית ישראלית-אמריקאית חשפה שרידי כפר יהודי ובית כנסת בלתי-מוכרים ליד ציפורי

שרידי הכפר היהודי הקדום שיחין, שנמצא בשוליים הצפוניים של הגן הלאומי ציפורי בגליל, התגלו על ידי משלחת משותפת לחוקרים ישראליים ואמריקניים. במשלחת הארכיאולוגית חברים סטודנטים מהמחלקה ללימודי ארץ ישראל במכללה האקדמית כנרת וסטודנטים ומתנדבים מארצות הברית, ובראשה דוקטור מרדכי אביעם מהמכון לארכיאולוגיה גלילית במכללת כנרת והאמריקנים ד"ר ג'יימס סטריינג' מאוניברסיטת סמפורד אלאבמה וד"ר דייוויד פינס לי מהאוניברסיטה הנוצרית של קנטאקי.

הכפר שיחין נזכר אצל ההיסטוריון היהודי יוסף בן מתתיהו כאחד היישובים היהודיים הראשונים בגליל בימי הבית השני. מאוחר יותר, בתלמוד, הוא מוזכר ככפר של קדרים יהודיים הסמוך לציפורי. בחפירות המשלחת הארכיאולוגית התגלו עדויות ראשונות לקיומו של בית כנסת מפואר באתר וכן ממצאים רבים המאשרים מסקנות של חוקרים קודמים, על אודות ייצור נרחב של כלי חרס מטיפוסים שונים בכפר זה.

ד"ר אביעם מהמכון לארכיאולוגיה גלילית: "הפתעה רבה הייתה לנו, לחופרים, עם גילוין של שבע תבניות אבן להכנת נרות שמן מעוטרים מחרס. אחד משברי הנרות שיוצרו באתר מעוטר במנורה ולולבים לצדה. על פי ממצא כלי החרס, נראה כי היישוב נעזב במאה הרביעית לספירה, ככל הנראה, בעקבות רעש האדמה של שנת 363 או אולי כתוצאה ממרד גאלוס, שהתרחש בשנת 351 ומרכזו היה בציפורי. החפירה תימשך בשנים הבאות ותנסה לחשוף את בית הכנסת, את מתקני הייצור ואת בתי המגורים".

אחד משברי הנרות שיוצרו באתר. החפירה תימשך בשנים הבאות ותנסה לחשוף את בית הכנסת

בסימן שאלה

עו"ד איילת רייך-מיכאלי

כתובת לשאלותיכם
dror.maariv@gmail.com

על מה משלמים כשפורשים?

חבר שפרש מהאגודה - האם עליו להמשיך לשלם את מסיה? ואם הוא אינו משתמש בשירותיה בכוונה, אלא נהנה מהמדשאה הירוקה ותקינות מערכת הביוב? כולם צריכים לדעת שהאגודה פועלת בעירבון מוגבל?

חבר שפרש מהאגודה – האם עליו להמשיך לשלם את מסיה? ואם הוא אינו משתמש בשירותיה בכוונה, אלא נהנה מהמדשאה הירוקה ותקינות מערכת הביוב? כולם צריכים לדעת שהאגודה פועלת בעירבון מוגבל?

בית משפט השלום בצפת נדרש לסוגיה זו רק לאחרונה, במסגרת תביעה שהגיש קיבוץ מלכיה נגד חברה באגודה השיתופית שפרשה (תאמ (צפת) 25977-03-11, קיבוץ מלכיה-אגודה שיתופית נ' איילת ברנהולץ). החברה פרשה מהאגודה, אך נשארה לגור במקום ולקבל שירותים ממנה. אותה חברה טענה, כי בעקבות עזיבתה, האגודה אינה רשאית לחייבה בגין השירותים.

בית המשפט דן בסעיף תקנון האגודה, לפיו פרישתו של חבר מהאגודה אינה תקפה כל עוד, בין השאר, החבר בעל זכות במקרקעין באגודה, החבר חייב כספים לאגודה או כל עוד מקבל החבר שירות משירותיה של האגודה.

באשר לזכות במקרקעין, אושר האמור בפסק דין אחר, שבו נקבע, כי תנאי בתקנון הקושר בין זכויות קניניות של חבר לאפשרות יציאתו מחברות בטל וחסר תוקף, נוכח הזכות הבסיסית של אדם להתאגדות הכוללת בתוכה גם את הזכות לחופש מההתאגדות, שאף היא זכות בסיסית.

בית המשפט הוסיף, כי לדעתו, גם התנאי הקובע כי קיום חוב כספי לאגודה מונע את יציאתו של חבר ממנה, הוא תנאי המהווה פגיעה בזכות היסוד להשתחרר מהחברות. יחד עם זאת, וזה העיקר לענייננו, בית המשפט קבע, כי התנאי לפיו חבר אינו מקבל עוד שירותים מהאגודה הוא תנאי סביר לכניסה לתוקף של יציאת אדם מחברותו באגודה שיתופית.

בית המשפט הבחין בין שירותים הניתנים להפסקה (כגון חינוך בלתי-פורמאלי או תרבות) ובין שירותים שאינם ניתנים להפסקה ובכל מקרה, ימשיך חבר פורש ליהנות מהם (גינון, ביוב וכדו'). בית המשפט קבע, כי על החבר הפורש להגיע להסדר עם האגודה, לפיו השירותים שניתן להפסיקם לא יסופקו לפורש.

באשר לשירותים שאי אפשר להפסיק, על הצדדים להגיע להסדר ביחס לתשלום סכום כסף נמוך וסביר, אשר ישקף את השווי של אותם שירותים. בית המשפט ציין, כי הכרה בפרישת חבר מאגודה קהילתית בטרם הגיע להסדר, או לפחות בטרם עשה ניסיון להגיע להסדר, באשר לשירותי האגודה אותם לא הפסיק, או לא יכול היה להפסיק לקבל, תגרום לפגיעה באפשרות תפקוד האגודות השיתופיות הקהילתיות, בשעה שחבריהן יעדיפו להודיע על פרישה, אך בפועל, ימשיכו ליהנות מהשירותים עליהם אינם משלמים.

לפיכך, קבע בית המשפט, כי משום שלא הוכח בפניו, כי החברה פסקה מלקבל את שירותי האגודה, או ביקשה להגיע להסדר לגבי שירותי מינימום מהם המשיכה ליהנות, אלא המשיכה לנהוג כבעבר, פרישתה טרם נכנסה לתוקף.

בהתאם לפסיקה זו, משפחה שהודיעה על פרישה מהאגודה בטרם הסדירה את עניין קבלת השירותים מהאגודה, והמשיכה לקבל אותם כבעבר, נחשבת עדיין כחברת האגודה ופרישתה טרם נכנסה לתוקף. על כן, אפשר לחייב משפחה זו בתשלומים בגין השירותים, ככל שאר חברי האגודה.

יחד עם זאת, פסק הדין של ערכאת השלום אינו הלכה מחייבת. כמו כן, כאמור, תקנון האגודה קובע, כי הפסקת החברות לא תיכנס לתוקף כל עוד מקבל החבר שירותים מהאגודה. ייתכן, כי במצב שבו המצב אינו מוסדר בתקנון האגודה, התוצאה תהיה שונה.

האם קיימת חובה לציין על גבי מסמך של האגודה, כי האגודה בע"מ?

התשובה: כן. בעניין זה, קובע סעיף 56(2) לפקודת האגודות השיתופיות: "כל אגודה רשומה, שעירבון חבריה הוא מוגבל, חייבת לצרף לשמה את המלה 'בעירבון מוגבל' (בע"מ) או תרגומה הערבי, ומילה זו תהא המילה האחרונה בשמה". אוסיף ואסביר, כי סעיף 56(5) לפקודה קובע, כי אגודה שתעבור על הוראות סעיף זה תהיה צפויה לקנס, ואם תמשיך בעבירה תיחשב כעוברת עבירה חדשה בכל שבוע שבו היא ממשיכה בעבירה.

הכותבת, ממשרד עורכי דין וגישור "אייל רייך", עוסקת באגודות שיתופיות, בתחום המסחרי-חקלאי ובליטיגציה. המידע כללי בלבד ואינו חוות דעת או ייעוץ מוסמכים.

שלום בית

עו"ד אפרת חקיקת

כתובת לשאלותיכם
efrat@hakikat.co.il

האם נפרה, האב מתאהב

מה קורה כשהורה אלמן שוזר את חייו בחיי בן זוג חדש? איך מרגישות הילדות הגדולות בנחלת ילדותן? למי תעבור הנחלה, לבת הזוג החדשה או לבנות?

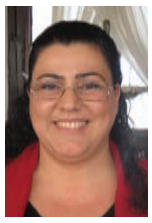

ענת הגיעה אליי נבוכה ומתפתלת בין המילים, מתאמצת לא לאפשר לאף מילה רעה לחמוק מבין שפתיה. מתייחסת אל הפגישה בינינו כמו אל ביקור אצל פסיכולוג. עם כל אי הנעימות שיש בשיחה עם אדם אחר, עם חוסר הנוחות בחשיפת רגשות ומחשבות. לאט-לאט הפשירה, תוך שהיא משננת לעצמה שהפגישה בינינו אינה טיפול, רק בייעוץ משפטי.

כל שנות ילדותה עברו במושב, בנחלה כפרית עם המון חברים, חום ואהבה. ההורים, ילידי עיראק, הרעיפו על שלוש הבנות את כל מה שרצו וחלמו מעולם. שתי אחיותיה הבוגרות כבר עזבו את הבית כשהיא התגייסה לצבא, אבל המשפחה הקפידה לבלות יחד בבית במושב בכל סוף שבוע, כל סוף השבוע.

ואז ניחתה עליהם המכה: האם חלתה ונפטרה תוך כמה חודשים. האב ושלוש הבנות המשיכו לקיים את המפגש השבועי ושמרו על הליכוד המשפחתי בקנאות אוהבת ומתגעגעת.

רוצה להרגיש בבית

"עוד לא עברו שבעה חודשים מאז שאימא עזבה אותנו, וכבר "ההיא" הגיעה עם מזוודה. "מה בוער להם?" ענת מלמלה. הבנתי ממנה שאביה פגש אישה מהעיר הסמוכה, נרקמה ביניהם ידידות, שהתפתחה מהר מהצפוי. זה לא אומר דבר על העבר, ולא מכתים את האהבה שהייתה לו אל האם, אבל שלוש הבנות לקחו את זה קשה.

במשך קרוב לשנה, ענת ניסתה בכל כוחה לקבל את החברה של אביה, להכיר אותה ולהתקרב אליה, אבל בת הזוג החדשה של אביה הייתה שונה מאוד מאמה המנוחה. היא אישה מסוג אחר, יותר מסוגרת, לא חמה ומפנקת כמו שהייתה אמה. מסורת ארוחת הערב של ימי שישי הפכה ליציאה למסעדה, והאירוח הבלתי-פוסק שאמם נהגה לקיים – הומר ביציאות זוגיות לתיאטרון ולקונצרטים.

שתי אחיותיה הגדולות ניתקו קשר לאט-לאט ומפגשי סוף השבוע במושב הלכו והתמעטו. "בינתיים, השתחררתי מהצבא, ובמקום לחזור הביתה כמו שתכננתי, שכרתי דירה ברמת גן, על יד אחותי. הבית במושב כבר במילא לא הבית שלי".

בת זוגו של האב התגלתה כטיפוס שמרני, רודף סדר וניקיון, אישה אינטליגנטית וחביבה, בסך הכול, אבל "לא זורמת", כדברי ענת. היא לא השתלבה במה שקיים, אלא הגיעה עם הר של תקנות וחוקים חדשים. הבית שינה את פניו.

"מה בסך הכול אני רוצה? להרגיש בבית. זה הבית שלי, לא? רוצה להרים רגליים על השולחן בסלון ושיגישו לי אבטיח קר"...

אף אחד מהם לא רוצה לחולל שינויים מרחיקי לכת. האישה החדשה אינה מתכננת שום השתלטות אפלה על המשק; האב כואב את מותה של האם ומיצר על התרחקות הבנות, אבל אינו מוכן לוותר על הקשר החדש שמצא. גם ענת מתעקשת לומר שהיא שמחה שאביה לא לבד, שיש לו חברה. ובכל זאת, הכול צולע מאז שהאם איננה ואל הבית נכנסה האישה האחרת...

גדר ביטחון משפטית

הסברתי לענת, כי את הבעיות בנושא הרגשי יצטרכו היא ואביה לפתור עם הזמן, ובדרך כלל, הזמן עושה את שלו ומביא ארוכה לפצע הקשה של אובדן אם ואישה. עם זאת, את הנושא המשפטי יש צורך לחדד, כדי להבטיח שאכן הדברים יקרו לפי כוונת ההורים.

מאחר ונחלה היא נכס יוצא דופן מבחינה משפטית בקשר עם הורשתה, יש להבהיר את הנושא לכל הצדדים. כאשר אדם בעל זכויות בנחלה הולך לעולמו, בן הזוג שנשאר בחיים הופך להיות הבעלים של מלוא הזכויות במשק. להבדיל מדירה בעיר, למשל. שם, כאשר אדם הולך לעולמו, הזכויות בדירת המגורים שלו תתחלק: מחצית לאשתו, ומחצית לילדיו (בחלקים שווים ביניהם).

אז כדי להבטיח שבת הזוג של אביה של ענת לא תירש את הנחלה (אם לכך מתכוון אביה), אפשר לעשות כמה דברים, קודם כל לדבר. ראשית, אני ממליצה לאבא של ענת להסביר, הן לבנותיו והן לבת הזוג שלו, מה בכוונתו לעשות עם נחלתו לאחר מותו. שנית, כדאי לו לערוך צוואה שמסדירה את הירושה על פי רצונו, ואף כדאי לערוך הסכם יחסי ממון בין בני הזוג החדשים. הסכם זה ישמור על הרכוש של בת הזוג לעצמה (יש לה דירה בתל אביב) ואת המשק לאבא.

בפגישה בין ענת וביני עלו כמה סוגיות חשובות, אולם בעיניי, לאף אחת מהן אין פתרון משפטי מובהק. ענת צעירה מדי מכדי לדעת לאיזה כיוון יתקדמו חייה, הקשר בין אביה לבת הזוג עדיין צעיר יחסית. ימים יגידו אם הצליחה האישה החדשה להשתלב במשפחתה של ענת, ואם ענת תרגיש בבית שוב ותקבל אבטיח קר עם רגליים על השולחן בסלון.

הכותבת, עורכת דין ונוטריון משנת 2000, עוסקת ביצירת הסדרים משפחתיים

עדכון בפרשת הקפאת איוש הנחלות הפנויות

רמ"י הקפיאה לפני יותר מעשור, בחריגה מסמכותה, את איוש הנחלות ברוב אזורי הארץ. ועדת משנה, שגיבשה הצעה למדיניות חדשה, פוזרה. במקביל, היועמ"ש של רמ"י דיווח, שמדיניות חדשה תגובש

בועז מקלר, רו"ח
גיל קופליס, עו"ד

ב–30 באפריל 2003 החליטה הנהלת המינ־הל על הקפאת איוש הנחלות הפנויות למ־תיישבים ראשונים עד לגיבוש החלטת מו־עצת מקרקעי ישראל בנושא. המשך הקפאת איושן של כ–4,000 נחלות פנויות במושבים, אשר רובם באזורי עדיפות, מצביעה על כשל מערכתי מתמשך ברשות מקרקעי ישראל.

כשל זה, הנמשך כיום כבר יותר מעשור, עומד בין השאר בניגוד לסעיף 7.4 להחלטה 1155 של מועצת מקרקעי ישראל: "נחלות במושבים אשר יוקצו ע"י המינהל, החל מיום אישורה כדין של החלטה זו, ישווקו עם הזכו־יות הקיימות והעתידיות למגורים והזכויות, באם קיימות, לתעסוקה לא–חקלאית, וכן השימושים החקלאיים בנחלה, והכול בהתאם לכללים שייקבעו ע"י המועצה לאחר שיונחו בפניה המלצות ועדת המשנה". מדיניות זו אף מנוגדת למדיניות איוש הנחלות שנקבעה על ידי המועצה בוועדה לענייני קרקע חקלאית, בהחלטתה מ–16 בנובמבר 1992.

מדיניות זו, הפוגעת פגיעה קשה בהתייש־בות החקלאית בכלל ובפריפריה בפרט, ואשר הונהגה בחוסר סמכות על ידי הנהלת רמ"י (שכן הגורם המוסמך לקבוע מדיניות מקרק־עין הוא מועצת מקרקעי ישראל), אף בוקרה בחריפות בדוח מבקר המדינה השנתי 60ב' (11 במאי 2010), שם קבע המבקר, כי "המשך ההקפאה מאז 2003 ישקף כשל בתפקודם של הגופים השלטוניים המופקדים על ניהול המדיניות הלאומית בתחום המקרקעין והחק־לאות".

מועצת מקרקעי ישראל הסמיכה בישיב־תה (15 במאי 2010) את ועדת המשנה שלה לגבש הצעת החלטה שעניינה איוש נחלות. ועדת המשנה קיימה מספר רב של ישיבות ודיונים, לרבות שי־מוע לכל הנוגעים בדבר. למיטב ידיעתנו, עמד יו"ר ועדת המשנה, אפי שטנצלר (יו"ר קק"ל), להגיש למועצה את ההמלצות לקביעת מדיניות חדשה, לרבות קביעת הוראות מעבר מתאימות, כאמור לפי סעיף 7.4 להחלטה 1155 המצוטטת לעיל.

בישיבת המועצה מ–3 ביוני 2013, פוזרה ועדת המשנה בראש־שות שטנצלר (החלטה 1284) וב־מקביל, בדיווח של היועץ המשפ־טי של רמ"י, עורך דין יעקב קווינט, נאמר כי הצעה למדיניות חדשה לאיוש נחלות תוגש על ידי הרשות תוך זמן קצר.

בעקבות ישיבת המועצה והודעת רמ"י על הכנת הצעה למדיניות חדשה, הוקם צוות בין–משרדי הכולל את נציגי רמ"י: המנכ"ל – עו"ד בנצי ליברמן, היועמ"ש קוינט, נציג האגף החקלאי, רשם האגודות השיתופיות – עו"ד מירון הכהן ונציגת משרד החקלאות – ד"ר רותי פרום–אריכא. הצוות התכנס ב–1 ביולי האחרון וישיבתו הבאה צפויה להתקיים ב–27 בחודש אוגוסט. ראוי ומקובל, שבעת החלת החלטה מדיניות מקרקעין חדשה המ־שנה את התנאים הנהוגים, תיקבע תקופת מעבר, אשר תיתן מענה לכל אותם יישובים שהחלו כבר בהליך איוש הנחלות ונעצרו.

למושבים זכויות לשיווק הנחלות שטרם אוישו

זכויות האגודה במקרקעי המשבצת ובנח־לות הבלתי–מאוישות הן זכויות קניינית של בעלי חוזה חכירה לדורות בעלי זכות קניינית בקרקע. זכויות אלה מושרשות בקרקע בזיקה היסטורית רבת שנים עוד לפני קום מינהל מקרקעי ישראל.

בנוסח חוזה החכירה לדורות למושב עובדים, שאושר בהחלטת מועצת מקרקעי ישראל מס' 416 ב–11 במאי 1989, ניתן לאגודת היישוב החקלאי פרק זמן שבמהלכו עליה להקצות את הנחלות הפנויות, חמש שנים ממועד הח־תימה על חוזה החכירה לדורות. כללי איוש הנחלות הפנויות נקבעו בסעיף 10(ג) לחוזה החכירה והם עולים בקנה אחד עם החלטת מועצת מקרקעי ישראל והוועדה לקרקע חק־לאית מ–16 בנובמבר 1992.

בעקבות לחצים גדלים והולכים, המופעלים כיום על רמ"י, צפויה להתקבל בזמן בקרוב החלטה בנושא איוש הנחלות. יש להיערך להחלטה שלא תעלה בקנה אחד עם זכויותיה הקנייניות והחוזיות של האגודה (לפי החלטה 416).

אנו ממליצים לאגודות המושבים לעמוד על זכו־יותיהם החוזיות והקנייניות לאיוש הנחלות הפנויות על פי כללי חוזה החכירה לדו־רות, ולהתנגד לכל הצעה מצד רמ"י אשר מאיינת או מפחיתה מזכות זו.

אפי שטנצלר. יו"ר קק"ל. ועדת המשנה בראשותו פוזרה צילום: אבי חיון, ककל

בית המשפט:

פסק הדין מחייב

רמ"י אינה רשאית לסרב לחתום על תכניות הנוגעות למשק במושב שחר לאחר שהסכימה עם בעליו על השימוש בקרקע וההסכמה אושרה בפסק דין. הרשות חויבה בהוצאות משפט

עו"ד דודו קוכמן

בפרשה שנדונה בבית משפט השלום בית שמש פנו חברי רשות במושב שחר בבקשה לסעד בטענה, שרשות מקרקעי ישראל אינה חותמת על בקשותיהם להסדרת השימושים הלא–חקלאים, למרות שקיבלו את אישור בית המשפט. בפסק דין, שהתקבל בעקבות תביעה של הרשות נגד המבקשים, בגין שי־מוש שלא כדין שעשו במקרקעין, אישר בית המשפט את ההסכמה שאליה הגיעו הצדדים.

חשוב לומר, כי ביקור נציג הרשות תרם לגיבוש הסכם בין הצדדים, לפיו חלק מה־שימוש במקרקעין יופסק, וחלק מהשימוש יימשך. הצדדים הודיעו לבית המשפט על המתווה המוסכם, וביקשו שלפיו יינתן צו מניעה קבוע, שיאסור על המבקשים לע־שות במקרקעין כל שימוש שאינו חקלאי, או שאינו מותר בהתאם לחוזה המשבצת או לתוכניות החלות על השטח. הסכמת הצדדים קיבלה תוקף של פסק דין.

לאחר זמן מה, משהוגשו התכניות לאישור רמ"י, להסדרת השימוש במקרקעין, סירבו ברשות לחתום, משני טעמים שהעלו בבית המשפט: המצג שהוצג ביחס לאופני השימוש במקרקעין אינו תואם את המציאות; "הסידור הגיאומטרי" של הפעילות הלא–חקלאית אמנם זהה למצב הדברים במועד שבו ניתן פסק הדין, אך אינו עומד בקריטריונים של הרשות.

בבית המשפט השלום בבית שמש התעור־רה שאלה: האם הטענות הללו, לנוכח פסק הדין שנתן תוקף להסכמת הצדדים, יש בהן כדי לאפשר לרמ"י לסרב לחתום על תכניות המבקשים?

בית המשפט קבע, כי במסגרת הסכמת הצדדים קיבל המינהל את מצב הדברים במשק כפי שהיו במועד פסק הדין בתביעה הראשונה, כולל השימוש שנעשה במשק ובכל הכפוף לביצוע פסק הדין. מהסכמה זו, קובע בית המשפט, למדים כי הרשות נתנה את הס־כמתה להכשרת כל הנעשה במשק.

בית המשפט קובע, כי סירובה של רשות מקרקעי ישראל לחתום על התכניות המשקפות את מצב הדברים שהיה במועד ההסכמה, אשר קיבלה תוקף של פסק דין, אינו עולה בקנה אחד עם תוכנה של ההסכמה ועם תכליתה.

בית המשפט מוסיף, כי ככל שרשות המקר־קעין טוענת, כי קמה לה עילה שלא לקיים את ההסכם בשל טעות, היה עליה לפעול לביטול ההסכם ופסק הדין באמצעות הגשת תביעה חדשה, ואין היא יכולה להעלות טענה זו באופן אגבי או בטענת הגנה כאשר מוגשת תובענה נגדה.

לבסוף, בית המשפט קובע, כי רמ"י אינה רשאית לסרב לחתום על תכניות בנוגע למשק המבקשים, בכפוף לכך שהשימוש במשק והבינוי בו דומים למצב במועד פסק הדין בתביעה הראשונה.

מקרקעי ישראל חויבה בתשלום הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין של המבקשים, בסך 10,000 שקלים.

הכותב הוא מזב"ל בפרי האיחוד החקלאי

אין קליטה, אין פיצוי

מועמדים לקליטה בוורד יריחו הגי־שו תביעה על סך 350 אלף שקלים נגד האגודה השיתופית וחברי הוועד, בטענה שגרמו לדחיית מועמדותם לאגודה.

בשנת 2006 החליטו זוג תושבים מפסגת זאב בירושלים לעבור ולהתגורר ביישוב ורד יריחו. בני הזוג העתיקו את מקום מגו־ריהם ליישוב, שכרו בו בית, ובשנת 2008 הגישו את מועמדותם לחברות באגודה.

התובעים הופנו לבדיקות התאמה במכון מקצועי. לטענתם, למרות שעמדו בכל התנאים, נדחה הדיון בעניינם בוועד הא־גודה, עד שבסופו של דבר, הוחלט שעניי־נם יידון באספה הכללית של האגודה ולא בוועד. לטענת התובעים, העברת עניינם להכרעת האספה הכללית היה תרגיל מתוכנן, שנועד להביא לדחיית בקשת הקליטה שלהם.

בית המשפט קבע, כי שיקולי ועד האגודה להעביר את עניינם של התובעים להכר־עה באספה הכללית נבעו מחיכוכים בין התובעים ובין בני משפחה של חלק מחב־רי הוועד, וכי החלטת ועד האגודה הייתה עניינית, מוצדקת, ואף ראוי היה שיעשה כן בנסיבות העניין. האספה התנגדה לק־בלת בני הזוג מפסגת זאב, ובתגובה הגישו הירושלמים תביעה בסך 350 אלף שקלים באמצעות עורך דין צבי שילה, שביסס את סכום התביעה על הוראות חוק לשון הרע.

בסיום המשפט, בית המשפט פסק שה־תובעים אחראים לכך שלא התקבלו בסו־פו של דבר לחברות באגודה והסיר מעל כתפי חברי הוועד את האחריות לדחיית המועמדות. האגודה השיתופית ורד יריחו וחברי הוועד יוצגו על ידי משרד עורכי הדין אבידע, אילן, שרם.

לזכר עמי רוז'נסקי

במלאת שנה לפטירת עורך "קו למושב" (1999-2012), "הרפת והחלב" ו"יבול שיא"

ביום חמישי שעבר התקיימה אזכרה במלאת שנה לפטירת עורך עיתוני ההתיישבות והחקלאות ב"מעריב", עמי רוז'נסקי, חבר קיבוץ מסדה. עמי נולד ב–20 באוגוסט 1946 ונפטר ממחלה קשה בגיל 66 כמעט, ב–2 באוגוסט 2012. הותיר אחריו אישה, תמי, שני ילדים, גדעון ודנה, ונכדים.

ההיכרות שלי עם עמי התחילה לפני כמעט 30 שנה. היינו חברים בקיבוצים שכנים בעמק הירדן – הוא בן גרעין במסדה, ואני בן משק במעגן. שנינו היינו בתחילת דרכנו בעיתונות, ככתבים בשטח, לאחר "מילוי החובות" בקיבוץ בחקלאות ובתפקידים שונים. עשינו את צעדינו הראשונים, מעלון הקיבוץ – לעיתונות הקיבוצית הארצית.

העיתונות הקיבוצית שינתה את פניה באותה תקופה, אמצע שנות ה–80', מעיתונות מגויסת למען הרעיון השיתופי לתקשורת ביקורתית, שרואה את תפקידה גם בחשיפת מחדלים ועיוותים בחצר הקיבוצית, האזורית והתנועתית.

עמי החליט שמקצוע העיתונות הוא ייעוד, ונרתם אליו עם כל האנרגיות האופייניות לו. עקבתי אחריו כשכן וכחבר. הוא התמחה בתקשורת הקיבוצית והחקלאית, וערך מגזינים של מועצות אזוריות במסגרת "מעריב". עמי התמחה בתחום ורכש לו שם בבראנז'ה. פעם סיפר לי, שהוא לא מקליט ריאיונות: "מה שאני מספיק לרשום – זה מה שחשוב", סיכם בפסקנות.

דרכינו השתלבו שוב לפני כשלוש שנים, כשעמי "גייס" אותי לסייע לו בעריכת עיתוני החקלאות וההתיישבות במעריב. גיליתי תופעה מיוחדת ויוצאת דופן: אדם שבנה אימפריה של עיתונות במו ידיו, בעשר אצבעות.

במחלקת "העיתונים הירוקים" של מעריב, עמי הפיק וערך את העיתונים "קו למושב", "יבול שיא", ו"הרפת והחלב". והוא לא רק ערך, אלא גם ראיין, צילם וכתב את רוב הכתבות. על כל אלה, הוסיף לערוך, וכמובן לכתוב ולצלם את המגזין של ארגון מגדלי העופות, "משק העופות".

מה שאפשר לו להצליח בכך היו המרץ, המסירות והמחויבות הבלתי–נלאות שלו. הוא עבד מבוקר עד ערב, נסע לפינות הכי רחוקות של הארץ כדי למצוא חומרים מעניינים.

עוד גורם שעזר לו היה שליטתו המופלאה במחשבים ובאינטרנט, וכישרונו למצוא חדשות וידיעות באתרים, בשפות שונות. בנוסף, תרמה לכך רשת הקשרים הענפה שטווה עם אישים בעמדות ניהוליות ופוליטיות, ממלאי תפקידים ומקבלי החלטות בכל הדרגים בחקלאות הישראלית, שבהם היה מוכר ומוערך, וכל דלת נפתחה בפניו.

בשנים הללו ליוויתי אותו בנסיעות רבות. נפגשנו עם אנשים שונים, וכל פגישה הייתה חוויה. עמי ניחן בחוש טבעי של עיתונאי. הוא ידע לדובב את בני שיחו, לשאול את השאלות הנכונות, למקד את השיחה בנושאים החשובים ולתת לקוראים את החומר הרלוונטי ביותר. כעורך, לא הייתה לו יותר מדי סבלנות, והיה "חותך" תמיד לדברים החשובים ולתכל'ס.

בנסיעות המשותפות, הטלפון של עמי לא מפסיק לצלצל. בצד ענייני העיתונים, אני שומע כל הזמן בקשות ופניות שונות. אנשים מבקשים את עצתו, את חוות דעתו או סתם שייכנס לסייע. ואכן, עם כל עיסוקיו, עמי מצא זמן לעזור לזולת. לאחד תיקן מזגן, לשני הוריד תוכנה מהאינטרנט ולשלישי פתר בעיה במחשב. לצד היותו איש מילה וכתיבה, היה לו גם חוש טכני מעולה ו"ידי זהב". ולצד כל אלה, מצא זמן להיות פעיל בקיבוצו, מסדה, אליו הצטרף כחבר גרעין נח"ל, ובו חי את כל חייו הבוגרים – נבחר למזכיר, והיה חבר מזכירות וועדות נוספות לאורך השנים.

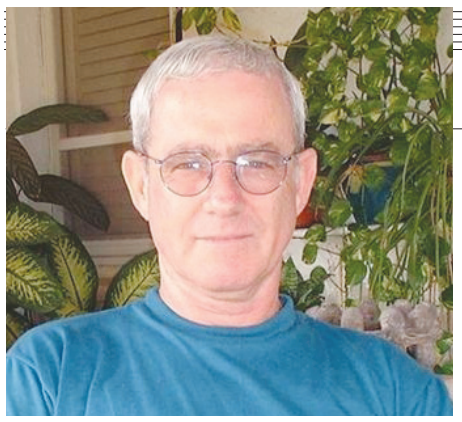

עמי רוז'נסקי ז"ל. מערכת של איש אחד

ראיתי את עמי בחודשים האחרונים, בימי חוליו וסבלו. הוא הלך ודעך, אבל המשיך להילחם במחלה. עד השבועות האחרונים, הוא לא ויתר על הנסיעות המשותפות לתל אביב, היה חשוב לו להמשיך להיות מעורב, ולראות וללוות מקרוב את ההגהות האחרונות של כל עיתון.

אחרי הניתוח הראשון, עמי הקים "חמ"ל" בחדרו בבית החולים פורייה, ובעזרת הלפטופ והטלפון הנייד המשיך בעבודה, במלוא המרץ. הרופאים והאחיות לא האמינו למראה עיניהם.

קיוויתי מאוד, שבכוח הרצון והאומץ שלו יצליח לנצח את המחלה, אך לא כך קרה. כואב שלא יזכה ליהנות מנכדיו ומהדירה החדשה בה השקיע כל כך הרבה.

איבדתי חבר ושותף לעבודה,

יהי זכרו ברוך.

עלי קדם, עורך "הרפת והחלב"

*בקטגוריית טנדרים במשקל כולל מעל 4.5 טון **המחיר כולל מע"מ החל מ: 224,082 ₪. מקדמה 21% מעלות הרכב + מע"מ על מלוא מחיר הרכב + אגרת רישוי ואביזרים והיתרה ב–60 תשלומים ללא ריבית וללא הצמדה. המבצע בכפוף לתקנון החברה ובאישור הגוף הממן. התמונה להמחשה בלבד. ט.ל.ח

www.readbooks.co.il זהר נוי

סיפורים מסביב לעולם

מאיטליה עד ברזיל, הדמיון אינו שייך למקום אחד

בכל מקום בעולם יש אנשים שרוצים להיות במקום אחר, לבקר בתרבות אחרת, להיות חלק מסיפור שאינו הביוגרפיה שלהם. בספרים אפשר לעשות כל זאת ולחזור הביתה, אל המוכר והאהוב. שלושה ספרים לוקחים אותנו, הקוראים, דרך שלוש נקודות על פני הגלובוס: עלילות המאפיה באיטליה, ריו דה ז'נירו בברזיל ומרקש במרוקו.

סיפור אהבה איטלקי

"חנ'וס המאסטר הגדול" מאת חן קוצ'ינסקי, הוא תסריט־ספר, סיפור אהבה נועז המתרחש בשנת 2000 באיטליה. הספר גדוש עלילות דמים, שחיתות, רומנטיקה וספוג אירועים סוערים מנבכי המאפיה האיטלקית.

גיבור התסריט־ספר הוא חנ'וס (לא ברור כיצד יש לבטא את שמו) המאסטר הגדול, גנגסטר ואיש עסקים, נשוי לזיוה, אישה תומכת ואוהבת. לחנ'וס ולזיוה יש חבר טוב ששמו דון ג'ון השוחט, אב לשלוש בנות: רוזה, קליסטו ורוזיטה. דון ג'ון הוא גנגסטר ואיש עסקים, ששותף עם חנ'וס בשני עסקים: הפיצריה הרומאית ובר העיירה.

לחנ'וס ולדון ג'ון יש שני חברים במשטרה: מפקד תחנת המשטרה וסגנו. הם יוצאים יחד למשימות מיוחדות בשירות המאפיה ואחרי אחת המשימות שלו, חנ'וס פוגש בשוק את הרוכלת ההודית תמרה. הוא מסתנוור מיופייה ומתאהב בה, תמרה שמה לב אליו ומתפתח רומן קצר וסוער מלא תשוקה מינית (בהוצאת ספרי צמרת, 109 עמודים).

להיות סופר

"מאז שהייתי קטן אני קורא. הקריאה מילאה תמיד את רוב הזמן שלי, ובה השקעתי את רוב תשומת הלב שלי. עד כדי כך, שהייתי יכול להגיד למשל 'אני קורא משחר ילדותי', אבל אין לי אומץ לכתוב משפט כזה...

"חשבתי כבר אולי להיות מהנדס, או רופא, או מדען גרעין, או אדריכל, או מעצב פנים, ויש לומר את האמת – להיות סופר. ועכשיו החלטתי סופית, בלי להתחשב בכל ההתלבטויות הקודמות" (מתוך "ויטו המעופף").

המספר ב"ויטו המעופף" מאת זירלדו אלווס פינטו, המוכר בשם "זירלדו", הוא בן 17 וגיבור הספר. הוא גדל בריו דה ז'נירו שבברזיל, נדד בעולם, ואז חזר לעיר הולדתו רק כדי לראות את ויטו גרנדאם עף באוויר... לא קשה להבין מדוע היה הדוד ויטו, כמעט בן גילו, כה חשוב בחייו; וגם אם סדר ההתרחשויות אינו רגיל – אי אפשר להחמיץ את החן המיוחד והמחויך המלווה את הספר המר־מתוק הזה. באירוע מכונן, לאחר שנפל לבור עמוק, משתף אותנו המספר בלבטיו הקשורים בהחלטתו להיות סופר (בהוצאת הקיבוץ המאוחד וספריית פועלים, לבני הנעורים, 124 עמודים).

משל חידתי

"מספר הסיפורים ממרקש" מאת ג'וידיפ רוי־בהאטצ'אריה הוא מעין משל־חידה, כמיטב המסורת של סיפורי אלף לילה ולילה.

זוג זרים צעירים ומסתוריים מגיע לילה אחד אל ה"ג'מע אל־פנה", הכיכר המרכזית של העיר מרקש שבמרוקו, ויושבי המקום יוצאים מגדרם. יופייה של האישה והתנהגותו מעוררת התהיות של הגבר מסקרנים את המתבוננים מהצד, אך מיד לאחר מכן נראה שאין הסכמה בנוגע לפרטים הנוגעים להיעלמותם. השניים התמוססו אל ההמון, אולי נחטפו, או אולי דבר לא קרה. מי ידע את האמת?

חסן, מספר הסיפורים, אוסף סביבו מדי שנה מאזינים בכיכר העיר הקסומה מרקש, למרגלות הרי האטלס. הוא מזמין אותם לחלוק עמו את זיכרונותיהם מליל ההיעלמות של הזרים המסתוריים. חסן משתוקק להבין מה קרה, ובכך אולי לפטור מאשמה את אחיו הצעיר, מוסטפא, שיושב בכלא בעקבות הפרשה. אבל כשמאזיניו מציגים עדויות סותרות ופרטים משתנים או מתפוגגים בערפל הזיכרון, מתעצם המסתורין האופף את בני הזוג ולקוראים לא נותר דבר, אלא לתהות אם חסן הצליח במשימה, או שמא הוא חלק מהתעלומה.

בעלילה ססגונית ואקזוטית, חושנית ומלאת חיים, המשתרעת מהמבוך הרוחש של המדינה העתיקה עד מרחביו האדירים של הסהרה, שבו נדמה כי הרוח והחול קושרים קשר ומעלימים זרים משוטטים, מותח "מספר הסיפורים ממרקש" את המוסכמות בסיפור מתח ומציע התבוננות בטבעה של האהבה ובתפיסות המציאות שלנו (בהוצאת מטר, 282 עמודים).

דובצקי . זקס . אוברזצקי

שברולט סילברדו
הטנדר הנמכר ביותר בישראל!*

■ הינע 2X4 או 4X4
■ תיבת 6 הילוכים עם הילוך כח
■ רמת איבזור הגבוהה בקטגוריה
■ עד 6 מקומות ישיבה
■ כושר גרירה והעמסה מדהים
■ 6 כריות אויר ומערכת ESP

חסכון של עשרות אלפי שקלים בשנה!

2,500₪ לחודש!**
הטבות מיוחדות לתקופה מוגבלת ואספקה מיידית!

החל מ: 189,900₪ +מע"מ

לפרטים נוספים:
*3505
chevrolet.co.il

רשת מרכזי השרות המורשים הגדולה בישראל!
SERVICE

CHEVROLET
בכל 7 שניות נמכרת בעולם שברולט

לא על הקובה לבדה

במושב ירדנה, סמוך לגבול עם ממלכת ירדן, מכינים ערב כורדי למהדרין. על ההכנות מופקד אורי מנחם, ששימור המסורת של הוריו הפך לעיסוק מרכזי בחייו. מנחם - פעם חקלאי, מזכיר היישוב ומה לא - החליט להקים במושב מרכז תיירות שבו תוצג המורשת הכורדית, החלום שלו: שיבואו אליו מכל העולם. אורחים מקליוולנד, ארה"ב, כבר היו, ואכלו קובה, יַפְּרַח ובורגול

יבל ברקאי *

אורי מנחם (57), איש נעים הליכות, צנוע ומלא אנרגיה, משדר שמחה, צחוק והמון אופ־טימיות כשהוא מספר על החזון שלו: מקום שיחבר בין כל בני העדה הכורדית בארץ, והמוקד – במושב ירדנה בבקעת בית שאן, בקרבת הגבול הירדני. "הגן הכורדי", שיזם עם רעייתו הדסה, יוביל בחודש אוגוסט את אירועי "לילות מורשת בגליל", שיתקיימו במושבי הצפון בשעות הערב והלילה, מ־15 עד 24 באוגוסט, בפעם הראשונה.

אורי, מה יהיה אצלכם ב־21 באוגוסט?

אורי מנחם: "במסגרת 'הגן הכורדי', יהיו תבשילים כורדיים: קובה, יַפְּרַח (עלי גפן ממולאים באורז, בשר וצנוברים), ובורגול (סוג של גריסים), יהיו טאבון לאפיית לחם כורדי (הלחם נאפה דק־דק ויכול להחזיק שנה שלמה מחוץ למקרר), סדנה לקליעת סלים, ריקודים של להקת מחול כורדית בלבוש מסורתי, ומפ־גש אישי עם ותיקי היישוב, שילבשו אף הם לבוש מסורתי ויספרו סיפורי מורשת. אם יהיה ביקוש, יהיו גם סיורים לאורך הגבול הירדני וסיור בשטחי החקלאות של המושב".

מתי התחלת בתיירות הפנים הזאת?

"רק בינואר השנה. לפני זה, הייתי חקל־אי של ירקות ופרחים, גידלתי 35 דונם של עגבניות, פלפלים, בצל וכו', עבדו אצלי פל־סטינים מברדלה ליד ג'נין, זה היה עוד לפני תקופת התאילנדים. הייתי מזכיר היישוב בין 1998–2001, קידמתי את התפיסה שמושב זה לא רק חקלאות ואפשר לעסוק גם בדברים אחרים; הייתי די־ג'יי של מוזיקת רגאי – הפ־כתי תחביב למקצוע, הסתובבתי בכל הארץ. אחרי ערבים שבהם שימשתי כדי־ג'יי שמעתי מוזיקה קלאסית, כדי לאזן. הייתי גם נהג של יעל שאלתיאלי (ראש המועצה האזורית עמק המעיינות לשעבר) כשהייתה בקק"ל ובמשרד החקלאות. הייתי איש סודה וגם יועץ בלתי־רשמי. הכרתי את כל הארץ וגם אנשים מענ־יינים ונחמדים".

לאחר שמנחם פרש מעבודתו, הדסה נקלעה לתאונת דרכים קשה ונאלצה לשהות בבית זמן רב עד החלמתה. האילוץ – ההימצאות בבית של בני הזוג – אפשר להם להגשים חלום. הם הגו את הרעיון של ה"גן הכורדי", והחלו לע־רוך תחקירים, לאסוף פרטי היסטוריה יקרים ולשפץ מבנים בשתי ידיים ובעזרת תושבי המושב, על מנת להעיר את העניין התיירותי במושב הקטן ובמסורת העדה הכורדית.

"החלום שלי, שהוא גם חזון שלי, שהמקום התיירותי שלי בירדנה ימשוך לא רק תיירים מישראל, אלא מכל העולם. אני מתכנן שחזור של כפר כורדי עם ניצבים ותזמורת כורדית עם נגנים. כבר אירחתי פעם משלחת מקליוו־לנד (ארצות הברית) והאכלתי אותם במאכלים כורדיים".

במהלך השיחה, מגלה לי אורי שמזה שבע שנים הוא גר במושב בית יוסף השכן, שבו גדלה הדסה, ומוסיף עיסוק לרשימת עבודותיו המגוונת גם כך: "היה לי מפעל לבניית מבנים יבילים, בתי עץ וטרומיים, שקרס. נאלצתי, בגלל חובות, למכור את המשק בירדנה".

מה המצב היום בירדנה? המיקום שלכם פגע בהתפתחות?

"היישוב נוסד ב־1952 ולמעשה, לא ממש גדל מאז... יש 70 בתי אב ואוכלוסייה של 350 איש. הרחבת הבנים, מסיבות שונות, עוד לא קרמה עור וגידים. זה לא בגלל הקרבה לגבול הירדני, פשוט חסרים מקומות תעסוקה ומה־דור השלישי נשארו מעט מאוד".

כמה ילדים יש לך?

"חמישה ילדים, כמעט כולם בתהליך של חזרה בתשובה. גיא (31) שגר בנתניה לא מח־זיק טלוויזיה בבית, ניר (28) שבירושלים הוא תלמיד ישיבה, גילי (25) נשואה למשגיח כש־רות, ענבר (22) גרה בבית שאן ושומרת שבת ושחר (14) שגר אצלנו".

אז איפה עובדים הצעירים מהמושב?

"חלק במפעלים בקיבוצים וחלק די גדול במ־עבר גשר שיח חוסיין. אני אישית לא הייתי אף פעם בירדן, למרות שאנחנו על הגבול אתם".

איך היחסים עם הקיבוצים מסביב?

"טובים. פעם זה לא היה ככה. היום הקיבו־צים המופרטים טוענים לקיפוח, פעם זה היינו אנו".

ומה ההבדל ביניכם ובין בית יוסף?

"אנחנו מאזורים שונים בכורדיסטאן, הבית־יוספים באופיים יותר סגורים. במשך השנים, הם גדלו יותר מירדנה. יש להם 100 בתי אב ואוכלוסייה של 450 איש. בירדנה יש הרבה דתיים, אבל גם יש מסורתיים. אני חובש כיפה רק שנה וחצי, מאז שאבא שלי נפטר. בכל מושב, ירדנה ובית יוסף, יש בית כנסת אחד ותמיד יש מניין".

יש חתונות בין בית יוסף וירדנה?

"המון. יש גם חתונות עם אשכנזים, אבל הם (צוחק) 'התכרדנו'... יש במושב גם שלוש מש־פחות של אשכנזים שקנו משקים".

איזה חגים חוגגים שני המושבים יחד?

"חג עצמאות חוגגים ביחד, וגם שבועות. מסיבת פורים היא של הנוער. בגלל הקש־רים שלי עם שני המושבים, אני משתתף בכל המסיבות"...

<<<

אורי מנחם ודמויות בלבוש מסורתי. "אני מתכנן שחזור של כפר כורדי עם ניצבים ותזמורת כורדית עם נגנים"

סיר וצלחת קובה. גם האורחים מארה"ב אכלו

צילום: באדיבות "הגן הכורדי"

להקת נגינה ומחול כורדית. להעיר את העניין התיירותי במושב הקטן

צילום: באדיבות "הגן הכורדי"

אירועי לילה לכל המשפחה

מבחר מאירועי פסטיבל "לילות מורשת בגליל", 15–24 באוגוסט 2013, במושבי צפון הארץ

למשך עשרה ימים בחודש אוגוסט, בשעות הערב והלילה, מתקיימים במושבים וביישובי הדרוזים והצ'רקסים בצפון הארץ מגוון פעילויות המתאימות לכל המשפחה, במסגרת פסטיבל "לילות מורשת בגליל". אלה לכם חלק מהפעילויות המתקיימות בימים אלה:

במושב אילניה, לילות סג'רה קמים לתחייה בסיור בחצרות המושבה, שבו ישמעו המבקרים את סיפוריהם של החלוצים ויפגשו דמויות מהעבר. המבוגרים יוכלו לסייר גם בבית העלמין של המושבה. לאמיצים, יש להביא פנס.

בכרם יפתחאל באלון הגליל יבצרו ענבים לאור ירח וביקב יכינו מהם מיץ, באופן ידני, שיימזג לבקבוקים קטנים ועליהם תווית אישית. הפעילות מלווה בהדרכה צמודה ולאחריה מקבלים הסבר על תהליך הכנת היין. המבוגרים יוכלו גם לטעום.

בלב שדות מושב היוגב הקימו נטלי והילל פרץ, בוגרי בית ספר לקרקס במדריד, ספרד, ודור שני למשפחת חקלאים, קרקס חקלאי. הם מכינים למשפחות סיור במשק דרך תחנות שבהן יצטרכו לפתור חידות וכתב סתרים, סדנת קרקס ומופע של "קרקס פנגיאה" בשעות הלילה.

בבית לחם הגלילית הוקם בית בד במרחק 250 מטר מכרם זיתים אורגני. בביקור במקום תשמעו מסיפורי עצי הזית ושמן הזית הגלילי, כיצד הכול התחיל, ולטעום שמן וגבינות.

נוגה ראובן ממכוורת "פרחי הגליל" במושב מנות חונכת את "מנהרת הזמן" – מיצג שבאמצעותו ילדים ילמדו על הדבורים ועל הדבש, מאז ועד היום, במסגרת "פסטיבל הדבש" השנתי. במרכז המבקרים יחל סיור במכוורת, יוקרן סרט המסביר על עולם הדבורים, תתאפשר התנסות ברדייה עצמית והמבקרים יצפו בכוורת זכוכית ובפעילות הדבורים ופעילויות נוספות. ביום שישי, 23 באוגוסט, ידריך פרופ' אבי שמידע את הסיורים.

מושב שדמות דבורה מזמין ליהנות מפעילות לילית וללמוד על עולמו הקסום של העץ בגליל – תכונותיו, שימושיו הרבים ותרומתו לשמירת הטבע והחיים. בכל יום מימי הפסטיבל, בשעה 17:00, עולים כחלוצים לבנות את מושב שדמות דבורה כחלק מ"חומה ומגדל", מתנסים בחידון שתשובותיו מסתתרות במבוך ענק, בונים דגמים בעץ בנגרייה. מכוורת דבורת התבור במושב מקיימת סיור מלא במכון רדיית הדבש ובמצפה הדבורים.

המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל תקיים אירועי ערב, וביניהם:

ביקור בבית בלומנפלד, הבית הפרטי הראשון במושבה מרחביה, בבית הקברות היהודי הראשון בעמק, בקברות אנשי אגודת השומר שנפלו בשדות מרחביה, במגדל התצפית של הקק"ל בראש גבעת המורה ממנה אפשר לצפות על כל מרחבי העמק. לאחר מכן, אפשר לבקר בתערוכות מיוחדות באולם האירועים החדש ב"בית הגדול" שבחצר.

במבנה תחנת הרכבת של מושב העובדים אלרואי, שליד קריית טבעון, יסופר על הקמת המושב – הכמיהה, ההתלהבות, ההכנות לעלייה לקרקע, תהליכי העשייה יש מאין ולבסוף, המציאות שטפחה על פניהם של המייסדים, על קשיי קיומו של המשק החקלאי ועל הנסיבות ההיסטוריות שחייבו את כל הגברים במושב לצאת לעבודות חוץ.

"הסליק בנהלל", מסע בזמן. עופר אבידוב מספר את סיפורי עמק יזרעאל של פעם – התיישבות וביטחון, אנשים, ביצות, העיגול, מגדל המים, הסליק, החקלאות – כל סיפוריו מתובלים בקטעים מיצירותיו של הסופר מאיר שלו.

גופים רבים חברו לארגון האירועים: המשרד לפיתוח הנגב והגליל והרשות לפיתוח הגליל, משרד התיירות, תנועת המושבים, המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל, קק"ל ועמותות התיירות בגליל, בגולן ובעמקים. מידע על כל האירועים, הפעילויות, אטרקציות נוספות, לינה ועוד באתר הרשות לפיתוח הגליל: manginat.galil.gov.il

"דבורה" שותה צוף. סיור במכוורת וסרט המסביר על עולם הדבורים
צילום: באדיבות מכוורת "פרחי הגליל" במנות

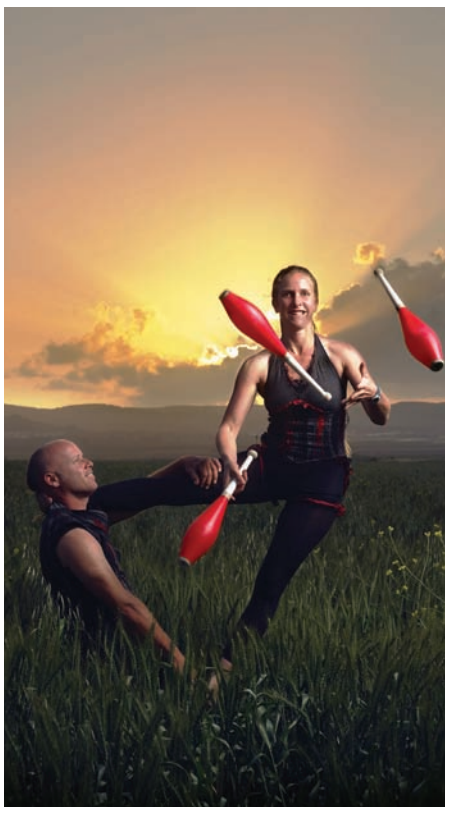

הקרקס החקלאי. סדנה ומופע לילי של "קרקס פנגיאה" צילום: כריסטיאן קולומבוס

הסליק בנהלל. עופר אבידב בסיפורי עמק יזרעאל של פעם צילום: באדיבות עמותת תיירות עמקים

כדאי להיות מושבניק

תיירות רשתית

לקראת החגים, תנועת המושבים מעלה קמפיין תיירות ב"פייסבוק". לתושבי המרחב כפרי מובטחות הטבות באתרי בילוי במושבים

לקראת חגי תשרי, תנועת המושבים מעלה קמפיין לרשת החברתית "פייסבוק" תחת הסלוגן "שווה להיות מושבניק", שבמסגרתו תזמין את הציבור לבלות את החופשה במגוון מקומות בילוי ואטרקציות במרחב הכפרי.

מטרת הקמפיין, שצפוי להיחשף בפני כחצי מיליון ישראלים שעתידים לנפוש בארץ במהלך תקופת החגים, לעודד את הפעילות הכלכלית והחברתית ביישובי המרחב הכפרי, ולהמשיך ולחזק את התדמית של המגזר בקרב הציבור הישראלי.

כחלק מהפעילות, תושבי המרחב הכפרי עצמם ייהנו מ–15% הנחה על מגוון אתרי הנופש והאטרקציות שמשתתפים בפעילות ויפורסמו באתר התנועה, או מהטבה אחרת.

מאיר צור, מזכ"ל תנועת המושבים: "המטרה שלנו לייצר פרגון הדדי לכל העוסקים בענפי התיירות הכפרית במרחב הכפרי וכמובן, למושבניקים עצמם. פעילות כזאת תייצר הדים ותביא הכרה לכל העוסקים בענף ובאותה נשימה, יזכו חברי המרחב הכפרי להטבות ייחודיות, פשוט מפני שהם מושבניקים".

דגנית רם
machita106@gmail.com

מה מתבשל אצלי בחיים?

כשהייתי סטודנטית ורעיה צעירה, הכנתי לחקלאי שלי שלוש ארוחות ביום. ה"נסיך" קיבל זאת בטבעיות, לי לקח זמן רב להבין שלא חייבים להמשיך. השנים עברו והילדים גדלו, ונותרתי אחראית על ארוחות הצהריים, בערב אני משאירה את המטבח לאחרים

מערכת היחסים הקולינרית עם החקלאי שלי עברה תהפוכות ואבולוציה לאורך השנים. בראשית יחסינו, בעודי רעיה צעירה חדורת רצון ודבקות במטרה – להשביע את רצונו ואת קיבתו של החקלאי האהוב שלה, הייתי מכינה כל יום שלוש ארוחות: בוקר, צהריים וערב. לא חשבתי לרגע שיש עם זה בעיה, נהפוך הוא. אני הייתי סטודנטית חופשיה למדי, בעוד הוא הזיע על בסיס יום–יומי ואפשר לי חיי נוחות יחסיים, שבהם יכולתי להתרכז בלימודיי, וזה נראה לי אך הוגן שאפנק אותו כדבעי.

הוא לכשעצמו, קיבל זאת בטבעיות מוחלטת מכיוון שמיום הולדתו ראה איך אמו מכינה כל יום שלוש ארוחות ומעולם לא קיטרה על כך. כשרק הכרתי את החקלאי שלי ונתוודעתי אל משפחתו, לא נדלקו אצלי אורות אזהרה כשראיתי איך אמו מכינה כל בוקר ארוחה לאביו, לגיסו ולו כשחזרו מחליבת הבוקר רעבים.

העובדה, שאני מקבלת כאן נסיך פולני הרגיל בתפנוקי אם כעסקה חתומה, וכעת אשתו מקבעת אצלו את הקלקול האנוכי הזה, לא עברה במוחי, ואם עברה בי לעתים מחשבה כמוה, דרבנתי אותה להמשיך הלאה בדרכה. הכול בשם האהבה.

ברבות השנים ובעודי מטופלת בשלושה ילדים (שניים+בעל) ועובדת בשתי משרות לפחות, הבנתי בהדרגה שהחוזה שחתמתי עם החקלאי שלי כבר אינו משרת את חיי ואולי הגיעה העת לנשל את הנסיך הפולני שלי ממלכותו הטוטאלית.

"אני מפסיקה להכין לך ארוחת בוקר", הכרזתי.

משום מה, הכרזת העצמאות שלי לא גרמה לחקלאי שלי לצאת בהורה סוערת בכיכר. במקום זאת, הזעיף פניו ונעלב. אפשר להבינו, הבחור היה כבר בן יותר מ–30, וזו פעם ראשונה ששמע מין הכרזה מוזרה שכזאת. אז אם אימא שלו כבר לא מכינה לו ארוחת בוקר, ואני הגשתי את התפטרותי לאלתר, מי לעזאזל יאכיל אותו? יכולתי לראות את גלגלי המוח שלו מסתובבים ונאנחים מול הקושיה החדשה שמולה ניצב – ואין תשובה. עילויי המתמטיקאים חשבו על המשפט האחרון של פארמה מעט פחות...

גם לי היה קשה עם ההכרזה שלי. הבנתי שאני מניפה כאן דגל מרד ועצמאות ומפרה מסורת של הרבה שנים טובות, אבל תכלס – כבר לא עמדתי בעומס. מעבר לכך, הסטטוס שלי כרעיה, כאם וכמישהי שמנסה לבסס קריירה חידד לי את חוסר השוויון בינינו, אי–שוויון שאני ביססתי במו ידי הבלבוסטה שלי.

ברבות השנים, עודני אחראית בלעדית כמעט על הבישולים בבית. ארוחת הבוקר של החקלאי שלי עדיין באחריותו וכבר שנים ארוכות, במקום הביצה–סלט–תוספות שאליהם היה רגיל כל חייו, מדי בוקר הוא מורח לעצמו את פרוסת הלחם–בדבש–שעל–יד–הקפה, ולא מתלונן.

אני האחראית הבלעדית עדיין על ארוחת הצהריים וזה בסדר, כי גם הילדים שלי צורכים אותה, בינתיים. ארוחת ערב אני מכינה רק אם מצב רוחי מתאים לכך ואם לא – כל אחד דואג לעצמו. עובדתית, בתקופה האחרונה אני שמה לב שהרבה פעמים מצב רוחי צונח לעת ערב, ולכן מכריזה שהמטבח פתוח בפני בני הבית ושאני, בנדיבותי כי רבה, מאפשרת להם מרחב פעולה מלא בכל הקשור להכנת ארוחת הערב שלהם.

גם בימות הקיץ החמים אני לא פטורה מבישול לבני ביתי. למען האמת, אם החקלאי שלי לא היה אוכל כל יום ארוחת צהריים בבית, הייתי מכריזה על שביתת טבחים ונועלת את המטבח עד יעבור זעמו הלוהט של הקיץ. אבל הוא מזיע כהוגן בעבודת האדמה, שורף אלפי קלוריות מדי יום, ומן הראוי שכאישה מסורה(?) אשים על שולחנו ארוחה מזינה מדי צהריים.

יש תבשיל אחד שאני ממשיכה להכין בשמחה גם בימים החמים, וגם אני, גם בני ביתי, מוכנים להמשיך ולאכול ממנו בכל מזג אוויר. לאורך השנים, שיפרתי כל מיני מתכונים שהיו לי, עד שהגעתי למתכון המושלם (לעניות דעתי). כמו מתכונים מנצחים אחרים שחלקתי אתכם בעבר, אני שמחה לחלוק גם אותו.

ספגטי עם כדורי בשר

לקציצות:
חצי ק"ג בשר טחון
2 פטריות שמפיניון גדולות
בצל אחד קטן
שתי שיני שום
צרור קטן של פטרוזיליה
2-3 גבעולי בזיליקום
ביצה אחת
פירורי לחם
מלח ופלפל שחור גרוס דק

לרוטב:
בבית, אנחנו אוהבים את רוטב העגבניות עסיסי מאוד, לכן אני משתמשת במגוון של חומרים. אפשר לוותר על אחד המרכיבים, אבל אז זה פחות טעים, לדעתי.

2-3 עגבניות טריות ואדומות
כוס עגבניות מרוסקות מקופסה
כפות רסק עגבניות
חצי בקבוק של רוטב עגבניות
שמן זית
3 שיני שום
מלח, פלפל שחור גרוס, מעט אבקת צ'ילי לפי מידת החריפות הרצויה

ההכנה:
אני אוהבת תוצר איכותי, אבל מחפשת כל חיי קיצורי דרך כדי להגיע אליו, ולכן פישטתי עבור עצלנים כמוני את ההכנה של המתכון, ולדעתי, זה לא גורע ממנו מאום.

1. שמים במעבד מזון את הפטריות, הבצל, השום, הפטרוזיליה והבזיליקום ומפעילים עד שהם גרוסים יפה, אך לא מרוסקים כמו מחית.
2. שמים בקערה גדולה את הבשר, תוכן המעבד, ביצה, פירורי לחם ותבלינים ומעבדת ידנית לתערובת.
3. לא לשטוף את קערת המעבד! שמים בה את כל תוצרי העגבניות ואת השום. מרסקת הכול לרוטב אחיד.
4. מחממים את שמן הזית בסיר גדול ושופכים לתוכו את הרוטב המרוסק. מוסיפים תבלינים וקצת מים ומרתיחים. מנמיכים את האש מעט.
5. צרים כדורים לא-גדולים מתערובת הקציצות ומוסיפים לרוטב. מבשלים שעה-שעתיים ברתיחה עדינה.
6. מבשלים את הספגטי המועדף עלינו או פסטה אחרת, לפי ההוראות, ושופכים עליה את רוטב הקציצות.
7. מפעילים מזגן על עוצמה גבוהה ואוכלים מנה גדושה של מנה מהבילה.

בתיאבון!

ספגטי עם כדורי בשר. מחפשת כל חיי קיצורי דרך צילום: ראובן קסטרו

שרי חקלאות בישראל

א. מי היוצא מן הכלל משרי החקלאות הבאים?
1. אהרון אוזן.
2. חיים גבתי.
3. ישראל כץ.
4. אריק נחמקין.

ב. מי משרי החקלאות הבאים הוא מו"סמך הפקולטה לחקלאות ברחובות?
1. אברהם כץ עוז.
2. חיים אורון.
3. ישראל כץ.
4. אהרון ציזלינג.

ג. מי היוצא מן הכלל משרי החקלאות הבאים?
1. ציפי לבני.
2. דב יוסף.
3. פרץ נפתלי.
4. אורית נוקד.

ד. אביו של מי משרי החקלאות הבאים שימש גם הוא כשר חקלאות?
1. משה דיין.
2. זאב בוים.
3. יאיר שמיר.
4. אריאל שרון.

ה. מי היוצא מן הכלל משרי החקלאות הבאים?
1. חיים אורון.
2. חיים גבתי.
3. רפאל איתן.
4. קדיש לוז.

תשובות:

א. מאוזן 2, הוא מכר מלכה; ב. מאוזן 1, מלכה מכר הוא; ג. מאוזן 3, בלא מלכה; ד. מאוזן 1, אחיו כל מכר; ה. מאוזן 3, מלכה מכר; ו. מאוזן 3, אחד מלכה; ז. מאוזן 1, מלכה מכר; ח. מאוזן 3, מלכה מכר; ט. מאוזן 1, מלכה מכר; י. מאוזן 3, מלכה מכר; יא. מאוזן 2, הוא מכר מלכה; יב. מאוזן 1, מלכה מכר; יג. מאוזן 3, מלכה מכר; יד. מאוזן 1, מלכה מכר; טו. מאוזן 3, מלכה מכר; טז. מאוזן 1, מלכה מכר; יז. מאוזן 3, מלכה מכר; יח. מאוזן 1, מלכה מכר; יט. מאוזן 3, מלכה מכר; כ. מאוזן 1, מלכה מכר; כא. מאוזן 3, מלכה מכר; כב. מאוזן 1, מלכה מכר; כג. מאוזן 3, מלכה מכר; כד. מאוזן 1, מלכה מכר; כה. מאוזן 3, מלכה מכר; כו. מאוזן 1, מלכה מכר; כז. מאוזן 3, מלכה מכר; כח. מאוזן 1, מלכה מכר; כט. מאוזן 3, מלכה מכר; ל. מאוזן 1, מלכה מכר; לא. מאוזן 3, מלכה מכר; לב. מאוזן 1, מלכה מכר; לג. מאוזן 3, מלכה מכר; לד. מאוזן 1, מלכה מכר; לה. מאוזן 3, מלכה מכר; לו. מאוזן 1, מלכה מכר; לז. מאוזן 3, מלכה מכר; לח. מאוזן 1, מלכה מכר; לט. מאוזן 3, מלכה מכר; מ. מאוזן 1, מלכה מכר; מא. מאוזן 3, מלכה מכר; מב. מאוזן 1, מלכה מכר; מג. מאוזן 3, מלכה מכר; מד. מאוזן 1, מלכה מכר; מה. מאוזן 3, מלכה מכר; מו. מאוזן 1, מלכה מכר; מז. מאוזן 3, מלכה מכר; מח. מאוזן 1, מלכה מכר; מט. מאוזן 3, מלכה מכר; נ. מאוזן 1, מלכה מכר; נא. מאוזן 3, מלכה מכר; נב. מאוזן 1, מלכה מכר; נג. מאוזן 3, מלכה מכר; נד. מאוזן 1, מלכה מכר; נה. מאוזן 3, מלכה מכר; נו. מאוזן 1, מלכה מכר; נז. מאוזן 3, מלכה מכר; נח. מאוזן 1, מלכה מכר; נט. מאוזן 3, מלכה מכר; ס. מאוזן 1, מלכה מכר; סא. מאוזן 3, מלכה מכר; סב. מאוזן 1, מלכה מכר; סג. מאוזן 3, מלכה מכר; סד. מאוזן 1, מלכה מכר; סה. מאוזן 3, מלכה מכר; סו. מאוזן 1, מלכה מכר; סז. מאוזן 3, מלכה מכר; סח. מאוזן 1, מלכה מכר; סט. מאוזן 3, מלכה מכר; ע. מאוזן 1, מלכה מכר; עא. מאוזן 3, מלכה מכר; עב. מאוזן 1, מלכה מכר; עג. מאוזן 3, מלכה מכר; עד. מאוזן 1, מלכה מכר; עה. מאוזן 3, מלכה מכר; עו. מאוזן 1, מלכה מכר; עז. מאוזן 3, מלכה מכר; עח. מאוזן 1, מלכה מכר; עט. מאוזן 3, מלכה מכר; פ. מאוזן 1, מלכה מכר; פא. מאוזן 3, מלכה מכר; פב. מאוזן 1, מלכה מכר; פג. מאוזן 3, מלכה מכר; פד. מאוזן 1, מלכה מכר; פה. מאוזן 3, מלכה מכר; פו. מאוזן 1, מלכה מכר; פז. מאוזן 3, מלכה מכר; פח. מאוזן 1, מלכה מכר; פט. מאוזן 3, מלכה מכר; צ. מאוזן 1, מלכה מכר; צא. מאוזן 3, מלכה מכר; צב. מאוזן 1, מלכה מכר; צג. מאוזן 3, מלכה מכר; צד. מאוזן 1, מלכה מכר; צה. מאוזן 3, מלכה מכר; צו. מאוזן 1, מלכה מכר; צז. מאוזן 3, מלכה מכר; צח. מאוזן 1, מלכה מכר; צט. מאוזן 3, מלכה מכר; ק. מאוזן 1, מלכה מכר; קא. מאוזן 3, מלכה מכר; קב. מאוזן 1, מלכה מכר; קג. מאוזן 3, מלכה מכר; קד. מאוזן 1, מלכה מכר; קה. מאוזן 3, מלכה מכר; קו. מאוזן 1, מלכה מכר; קז. מאוזן 3, מלכה מכר; קח. מאוזן 1, מלכה מכר; קט. מאוזן 3, מלכה מכר; ר. מאוזן 1, מלכה מכר; רא. מאוזן 3, מלכה מכר; רב. מאוזן 1, מלכה מכר; רג. מאוזן 3, מלכה מכר; רד. מאוזן 1, מלכה מכר; רה. מאוזן 3, מלכה מכר; רו. מאוזן 1, מלכה מכר; רז. מאוזן 3, מלכה מכר; רח. מאוזן 1, מלכה מכר; רט. מאוזן 3, מלכה מכר; ש. מאוזן 1, מלכה מכר; שא. מאוזן 3, מלכה מכר; שב. מאוזן 1, מלכה מכר; שג. מאוזן 3, מלכה מכר; שד. מאוזן 1, מלכה מכר; שה. מאוזן 3, מלכה מכר; שו. מאוזן 1, מלכה מכר; שז. מאוזן 3, מלכה מכר; שח. מאוזן 1, מלכה מכר; שט. מאוזן 3, מלכה מכר; ת. מאוזן 1, מלכה מכר; תא. מאוזן 3, מלכה מכר; תב. מאוזן 1, מלכה מכר; תג. מאוזן 3, מלכה מכר; תד. מאוזן 1, מלכה מכר; תה. מאוזן 3, מלכה מכר; תו. מאוזן 1, מלכה מכר; תז. מאוזן 3, מלכה מכר; תח. מאוזן 1, מלכה מכר; תט. מאוזן 3, מלכה מכר; תי. מאוזן 1, מלכה מכר; תיא. מאוזן 3, מלכה מכר; תיב. מאוזן 1, מלכה מכר; תיג. מאוזן 3, מלכה מכר; תיד. מאוזן 1, מלכה מכר; תיה. מאוזן 3, מלכה מכר; תיו. מאוזן 1, מלכה מכר; תיז. מאוזן 3, מלכה מכר; תיח. מאוזן 1, מלכה מכר; תי